

Helse, aldring og aktiv omsorg - 60 stp

Forslag til nytt navn: Videreutdanning i eldreomsorg - 60 stp.

* Obligatorisk

Om studieretning

Videreutdanning i eldreomsorg tar sikte på å utdanne reflekterte yrkesutøvere med høy yrkesetisk standard. Studiet vil gi deg spisskompetanse i arbeid med eldre mennesker. Du vil lære å planlegge, organisere og iverksette tiltak for eldre i samarbeid med brukere, pårørende, medarbeidere og andre yrkesgrupper innenfor helse- og omsorgssektoren. Utdanningen vil gi deg meningsfull kunnskap til å kunne utføre arbeidsoppgaver. Etter endt studie vil du oppleve større grad av mestring i ditt arbeid. Fagskoleloven har som formål å legge til rette for høyere yrkesfaglig utdanning av høy kvalitet.

Høyere yrkesfaglig utdanning ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk hvilket betyr på nivå over videregående opplæring og gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak.

Studiet har et omfang på 60 studiepoeng og er inndelt 4 emner/moduler. Utdanningen er organisert som deltidsstudium over 2 år eller som heltidsstudium over 1 år.

Løpende skikkethetsvurdering av den enkelte student foregår kontinuerlig gjennom hele studieløpet, både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet. Fagskolen skal i henhold til Lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 26 foreta en helhetsvurdering av en students faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere i yrket.

Overordnet læringsutbyttet: Videreutdanning i eldreomsorg

Kunnskaper

Kandidaten:

- har kunnskap om helse, aldring og sykdom, og kan ivareta den enkeltes grunnleggende behov for helsehjelp
- har kunnskap om gjeldende kartleggingsverktøy som omfatter fysisk, psykisk og sosial helse og funksjon, ernæringsstatus, munn- og tannhelse og sansetap
- har innsikt i relevant lovverk som pasient- og brukerrettighetsloven og helsepersonelloven, samt nasjonale anbefalinger og retningslinjer for arbeid med helsetjenester til eldre
- har kunnskap om organisering av helsetjenesten og ansvarsfordeling mellom privat, kommunal- og spesialisthelsetjenesten
- kan oppdatere og videreutvikle sin yrkesfaglige kompetanse innen eldreomsorg
- forstår egen yrkesrolle og yrkeskompetanse i et samfunnsperspektiv og egen rolle i samarbeid med andre yrkesgrupper

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan anvende faglig kunnskap om helse og sykdom hos eldre
- kan anvende relevante kartleggingsverktøy og interne retningslinjer som sikrer faglig forsvarlig yrkesutøvelse
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant i arbeid med problemstillinger innen eldreomsorg
- kan kartlegge faglige problemstillinger og identifisere behovet for iverksetting av tiltak

Generell kompetanse

Kandidaten:

- har forståelse for yrkets faglig og etiske prinsipper som taushetsplikt, pasientsikkerhet og faglig forsvarlighet
- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom refleksjon og samhandling med eldre, pårørende og andre samarbeidspartnere
- kan utføre arbeidet utfra den eldres, pårørende og virksomhetens behov
- kan bygge relasjoner med relevante yrkesgrupper og kan samarbeide på tvers av fagfelt
- kan utvikle arbeidsmetoder gjennom erfaringsutveksling, kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon

Oversikt over emneinndeling og emneinnhold:

Emne 1: Helse og aldring i et individ- og samfunnsperspektiv (15sp)

- 1) Etikk, kommunikasjon og helserett
 - a) Etikk
 - b) Kommunikasjon og samhandling
 - c) Helserett

- 2) Helse og aldring i et individ- og samfunnsperspektiv
 - a) Aldring og aldringsteorier
 - b) Aldring i et samfunnsperspektiv
 - c) Aldring på individnivå

Emne 2: Sykdom og helsesvikt hos eldre (15sp)

- 1) Sykdom og helsesvikt hos eldre
 - a) Den geriatriske pasienten
 - b) Fysisk helse
 - c) Psykisk helse
 - d) Rehabilitering og habilitering

Emne 3: Et aldersvennlig samfunn (15sp)

- 1) Et aldersvennlig samfunn
 - a) Velferdsteknologi
 - b) Aktivitet og fellesskap
 - c) Kvalitet og pasientsikkerhet
 - d) Veiledning, ledelse og rolleforståelse (forberedelser til praksisperioden)

- 2) Praksis

Emne 4: Yrkesutøvelse (15sp)

- 1) Tverrfaglig samarbeid
 - a) Kommunikasjon og samhandling på tvers av fag og systemer
 - b) Dokumentasjon
 - c) Forberedelse til fordypning

- 2) Fordypningsoppgave

Emne 1: Helse og aldring i et individ- og samfunnsperspektiv (15sp)

I dette emnet får studentene en innføring etikk, kommunikasjon, samhandling og relevant lovverk. Videre får studentene en innføring i aldringsteorier og sammenheng mellom aldring og helse. Emnet gir et overblikk over samfunnsperspektivet og de store samfunnsutfordringene, samt individperspektivet i møte med den enkelte pasient/bruker. Studentene lærer om kommunikasjon i møte med pasienter/brukere, pårørende og medarbeidere. Studenten skal ved endt emne kunne gjøre rede for proaktive tjenester og ulike perspektiver på aldring.

Kunnskaper

Kandidaten ...

- har kunnskap om aldringsteorier, og kjenner til ulike perspektiver og sentrale begreper knyttet til aldring
- har kunnskap om eldre menneskers livssituasjon, kulturell bakgrunn og synet på aldring og alderdom
- har kunnskap om kommunikasjonsteori og kommunikasjonens betydning i samhandling med brukere, pårørende og samarbeidspartnere
- har kunnskap om brukermedvirkning og pårørendesamarbeid på individ og systemnivå
- har kunnskap om utviklingshemming og aldring
- har kunnskap om sammensatte behov og proaktive tjenester
- har innsikt i nasjonal helselovgivning om pasienter, brukere og pårørendes rettigheter, og helsepersonellens plikter

Ferdigheter

Kandidaten ...

- kan gjøre rede for kunnskap om aldringsteorier, ulike perspektiver og ulike begreper knyttet til aldring
- kan innhente informasjon, analysere og anvende kunnskap om Eldres livshistorie, livserfaringer og livssituasjon
- kan anvende kunnskap om kommunikasjonsteori, og kommunisere med brukere, pårørende og samarbeidspartnere på en omsorgsfull og faglig forsvarlig måte
- kan anvende kunnskap om brukermedvirkning og pårørendesamarbeid som bidrar til å involvere, inkludere og støtte brukere og deres pårørende
- har god oversikt over sammensatte behov og utfordringer, og kan arbeide proaktivt slik at eldre får mulighet til å mestre eget liv - der de bor, hele livet
- kan finne og anvende kunnskap om etiske prinsipper og dilemma som grunnlag for etisk refleksjon rundt praktiske og teoretiske problemstillinger

Generell kompetanse

Kandidaten ...

- har forståelse for de fire etiske prinsippene autonomi, rettferdighet, velgjørenhet og ikke skadeprinsippet, og dilemmaer knyttet til arbeid med eldre og deres pårørende
- kan bygge relasjoner, samhandle og veilede pasienter og pårørende for å ivareta deres helse, trivsel og livskvalitet
- kan bidra til koordinering og positiv utvikling av tjenestetilbudet til eldre ved å dele erfaringer og ny kunnskap

Emne 2: Sykdom og helsesvikt hos eldre (15sp)

I dette emnet skal studentene oppnå dypere forståelse innen helse og helsesvikt hos eldre. Studentene lærer om den geriatriske pasienten, om fysiske og psykiske helseutfordringer og (re)habilitering. Studentene skal utvikle en helhetlig forståelse i hva aldring er, og skal kunne skille mellom sykdom og normal aldring. Studentene skal utvikle kunnskap og ferdigheter i å identifisere, vurdere og imøtekomme ulike pleie- og omsorgsbehov.

Kunnskaper:

Kandidaten ...

- har kunnskap om den geriatriske pasienten, normal aldring og hvordan sykdom og funksjonssvikt kan opptre hos eldre
- har kunnskap om fysiske og psykiske aldersrelaterte sykdommer, akutte og kroniske lidelser
- har kunnskap om omsorg, diagnostikk og rehabiliteringsprosesser av fysiske og psykiske lidelser hos eldre
- har kunnskap om håndtering og riktig bruk av legemidler
- har innsikt i nasjonale planer, retningslinjer og anbefalinger knyttet behandling og håndtering av aldersrelaterte sykdommer og skader
- har kunnskap om faglige verktøy for kartlegging av sykdom, skade og funksjonsnedsettelse hos eldre
- kan oppdatere sin kunnskap om den geriatriske pasienten, behandling, pleie ved sykdom, skader og funksjonsnedsettelse hos eldre
- forstår egen yrkesrolle i behandling av den geriatriske pasienten, og i møte med andre relevante yrkesgrupper
- Har kunnskap om palliativ omsorg

Ferdigheter:

Kandidaten ...

- kan anvende kunnskap om den geriatriske pasienten
- kan anvende kunnskap om sykdom, skader og funksjonsnedsettelse i behandling og rehabilitering av eldre
- kan planlegge og iverksette tiltak som ivaretar den elders behov for aktivitet, pleie og omsorg
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant i rehabilitering og behandling av fysiske og psykiske lidelser
- kan kartlegge og rapportere tilstand og funksjonsnivå hos eldre ved hjelp av standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy
- kan kartlegge utfordrende atferd, og identifisere faglige og etiske problemstillinger.
- kan kartlegge situasjoner hos pasienter i livets slutfase, og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak

Generell kompetanse:

Kandidaten ...

- kan utføre sitt arbeid på en faglig forsvarlig måte og i tråd med yrkesetiske retningslinjer og pasient- og brukerrettighetsloven
- kan ivareta brukerens integritet og verdighet i utøvelsen av pleie- og omsorgsoppgaver
- kan utføre behandling, rehabilitering og lindrende omsorg til eldre pasienter med kroniske og progredierende sykdommer
- kan utføre behandling, rehabilitering og lindrende omsorg til eldre pasienter med akutte sykdommer og skader
- kan utføre behandling, rehabilitering og omsorg til eldre personer med kognitiv svikt og/eller andre funksjonsnedsettelse

- kan utføre miljøbehandlingstiltak som ivaretar personsentrert omsorg for personer med demens og/eller psykiske lidelser

Emne 3: Et aldersvennlig samfunn (15sp)

Aldersvennlige samfunn handler om å gjøre samfunnet i stand til å møte utfordringene og mulighetene knyttet til en aldrende befolkning. Studentene lærer om bruk av velferdsteknologiske løsninger som kan bidra til å bedre de elders muligheter til å klare seg lengre i egen bolig. For at eldre skal kunne være aktive, delta i samfunnet, bidra og unngå ensomhet og isolasjon må vi ha en mer helhetlig og tverrsektoriell tilnærming. Emnet gir kunnskap om kvalitetssystemer som brukes i arbeid med eldre for å sikre faglig forsvarlighet, kvalitet og pasientsikkerhet.

Emnet skal også forberede studenten til praksis. Studenten får innsikt i veilednings- og ledelsesteorier. Emnet legger vekt på rolleforståelse slik at studenten skal kunne utvikle egen yrkesrolle og identitet.

Kunnskaper:

Kandidaten ...

- har kunnskap om velferdsteknologi og digitalisering av helsetjenesten, og kjenner til eksisterende velferdsteknologiske løsninger i helse- og omsorgstjenesten
- har kunnskap om nasjonale anbefalinger for aktivitet og fellesskap, og kjenner til eksisterende nasjonale, lokale- og frivillige tilbud for eldre
- har kunnskap om fysisk aktivitet, deltakelse og sosialt fellesskap for ivaretagelse av den eldre personens helse, funksjon og livskvalitet
- har kunnskap om kvalitet og pasientsikkerhet, og kjenner til ulike kvalitetsindikatorer som bidrar til å belyse kvalitet i tjenesten
- forstår sin faggruppes betydning innen yrkesfeltet, og har kunnskap om egen yrkesrolle, kompetanse og myndighet
- har kunnskap arbeidsprosesser og metoder i arbeid med eldre

Ferdigheter:

Kandidaten ...

- kan anvende kunnskap om velferdsferdsteknologiske løsninger i planlegging og utøvelse av forebyggende og helsefremmende arbeid hos eldre
- kan kartlegge situasjoner der bruk av velferdsteknologiske løsninger kan være hensiktsmessig i pleie- og omsorgsarbeidet, og iverksette relevante tiltak
- kan veilede eldre i bruk av velferdsteknologi og andre hjelpemidler
- kan anvende kunnskap om aktivitet, deltakelse og fellesskap, og tilrettelegge for aktivitetstilbud tilpasset den enkeltes individuelle ønsker og behov
- kan bistå den eldre med ivaretagelse av sosiale, kulturelle og eksistensielle behov
- kan bidra aktivt med kvalitets- og forbedringsarbeid på arbeidsplassen
- kan anvende kunnskap om arbeidsprosesser i problemløsning av helse- og omsorgsoppgaver i arbeid med eldre

Generell kompetanse:

Kandidaten ...

- har forståelse for etiske dilemma og utfordringer knyttet til velferdsteknologi for å kunne ivareta samtykke, personvern og enkeltindividets integritet
- kan bidra til å løfte kvalitet på tjenester slik at eldre opplever en trygg og verdig alderdom
- kan bidra til å fremme livskvalitet og forebygge ensomhet hos eldre
- kan bidra til faglig forsvarlighet og god koordinering av tjenester for å ivareta kvalitet og pasientsikkerhet i tråd med lovverk og rammer for helsetjenestene
- kan planlegge, gjennomføre, dokumentere og evaluere tiltak med utgangspunkt i den elders mål og behov, selvstendig og i samarbeid med den enkelt pasient/bruker, pårørende og medarbeider

Emne 4: Yrkesutøvelse (15sp)

I dette emnet får studentene inngående kunnskap i kommunikasjonsteorier. Emnet skal gi øvelse og ferdigheter i kommunikasjon og samhandling. Studenten skal utvikle en forståelse for hva tverrfaglig samarbeid er, og hvordan det påvirker tjenestene som tilbys de eldre. Å arbeide tverrfaglig innebærer at de som skal samhandle innehar ulik kompetanse. Å bli kjent med hverandres kompetanse er viktig for å danne et godt grunnlag for tverrfaglig samhandling. Emnet gir kunnskap om dokumentasjon og hva en skal ta hensyn til i utarbeidelse av rapporter.

Emnet skal også forberede studenten til fordypningsoppgaven.

Kunnskaper:

Kandidaten ...

- har kunnskap om kommunikasjonsteorier og samhandlingsprosesser i yrkesutøvelsen med vekt på veiledning og konflikthåndtering
- har kunnskap om tverrfaglig, tverrprofesjonelt og tverrsektorielt samarbeid mellom og på tvers av virksomheter og nivåer
- har kunnskap om organisering av helsetjenesten og kjennskap til samfunnsrollen av relevante samarbeidspartnere
- har kunnskap om observasjon og dokumentasjon for å identifisere behov og ønsker
- har innsikt i dokumentasjonsrutiner internt i virksomheten
- har kunnskap om det valgte fordypningstemaets faglige og samfunnsmessige relevans

Ferdigheter:

Kandidaten ...

- kan anvende faglig kunnskap om kommunikasjonsteorier og samhandlingsprosesser, veiledning og konflikthåndtering
- kan anvende kunnskap om kommunikasjonsteknikker i samhandling med pasienter/brukere, pårørende og medarbeidere
- kan anvende faglig kunnskap om tverrfaglig samarbeid med eksterne samarbeidspartnere
- kan anvende kunnskap om dokumentasjon og dokumentasjonsrutiner
- kan anvende relevante uttrykksformer for å dokumentere og formidle fagkunnskap tilpasset formål og målgruppe

Generell kompetanse:

Kandidaten ...

- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over eget arbeid, samt gjennom kommunikasjon og samhandling med pasienter/brukere, pårørende og medarbeidere
- kan bygge tverrfaglige relasjoner innad egen virksomhet og i samarbeid med eksterne samarbeidspartnere
- kan dokumentere og evaluere forsvarlig helsehjelp i samarbeid med pasienter/brukere og andre profesjoner med utgangspunkt i respekt for den enkeltes verdighet og behov
- kan reflektere over faglige og helse og sosialpolitiske spørsmål relatert til eget fordypningstema

Praksis

Videreutdanning i eldreomsorg omfatter forebyggende og helsefremmende arbeid, behandling og rehabilitering i forhold til gruppen eldre. Helse- og oppvekstfaglig yrkesutøvelse er basert på en kombinasjon av praktiske erfaringer fra arbeid med mennesker og nyere relevant kunnskap om faget. Studiet er en praksisnær utdanning og bygger på praksisrelatert innhold og arbeidsmetoder.

Praksis er en obligatorisk del av utdanningen på 8 uker à 30 timer per uke. Praksis er en viktig læringsarena for å oppnå utdanningens læringsutbytter, og skal bidra til å styrke studentens selvfølelse og motivasjon for egen utvikling. For å kunne gjennomføre praksisstudier må studentene fremvise politiattest. Kravet om politiattest er hjemlet i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (LOV-2017-06-16-53) § 5-4 og Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) (LOV-2018-06-08-28), jmf. Politiregisterloven (LOV2016-04-22-3) §37 og §39.

Begrunnelse for endringer i fagskoleutdanningen eldreomsorg, 60 studiepoeng

Vi ønsker å gjøre denne nasjonale planen bedre framtidsrettet.

Fagskoleutdanningen har som et overordnet mål å gi yrkesutøveren mulighet til å øke sin fagkompetanse og faglige bevissthet innen eldreomsorg. En fagskoleutdanning i eldreomsorg gir opplæring i sykdommer og behandlingsformer, forebyggende arbeid, rehabilitering og habilitering i tillegg til lindrende pleie og omsorg ved livets slutt.

Samfunnsutviklingen i Norge viser økt antall eldre med økt levealder, og flere hjemmeboende eldre. Økt antall eldre med økt levealder betyr økt etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester omkring den enkelte eldre og ivaretagelse av økt antall pårørende og nettverk rundt. Mye av behandlingen som tidligere ble utført ved sykehjem, utøves nå av hjemmetjenesten. De kommunale helse- og omsorgstjenester vil få ansvar for flere og sykere hjemmeboende eldre med sammensatte behov, noe som gir ytterligere behov for økt kompetanse på alle nivå i helsetjenesten.

De pårørende må også ivaretas i behandling og pleie, rehabiliteringsfasen og i den lindrende fasen. Denne økningen vil stille større krav til kapasitet og kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester, men også i spesialisthelsetjenesten. Det kreves helsepersonell med utvidet faglig kompetanse til å mestre utfordringene samfunnet møter, og som kan ta initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med pasienter både i og utenfor institusjon.

Bruk av velferdsteknologi og pårørende samarbeid er utvidede kompetansemål i videreutdanningen for å styrke kvaliteten og kompetansen i omsorgstjenestene. Regjeringens kvalitetsplan Leve hele livet retter fokuset mot de pårørende, og deres rolle i samfunnsutviklingen hvor flere eldre mottar omsorgstjenester hjemme.

Vi har tatt utgangspunkt i den beskrevet samfunnsutvikling i oppbygging av dette studiet. Dette studiet skal bidra til økt kunnskap i eldreomsorg. Kandidatene som tar dette studiet skal kunne jobbe i alle typer helsetjenester som tilbys til eldre som sykehjem, dagsenter, hjemmebaserte tjenester m.m. Det er også viktig for oss å nevne at denne nasjonale studieplanen er/skal være veiledende for fagskolene. Nasjonal studieplanen skal inneholde overordnet temaer, og det er opp til hver enkelt fagskole til å vurdere mer konkret innhold.

Vi har omstrukturert studiet i 4 emner. Dette vil gjøre mer oversiktlig for studenter, og det vil gjøre enklere å kunne tilby enkelte emner til studenter i framtiden.

Endringer felles emne 1: Emne 1 er omstrukturert til å være mer rettet mot eldreomsorgen. I tillegg til etikk og kommunikasjon vil studentene få en innføring i aldringsteorier og eldre i et samfunnsperspektiv.

Begrunnelsen for dette er det at studentene vil få nærhet til utdanningen fra starten på studiet.

Endringer i praksis: Vi har redusert antall timer i praksis fra 300 timer til 240 (8 uker/30 timer i uken). Vi begrunner dette med at denne studien er deltid, og det vil gjøre det mer overkommelig for studenter som tar dette studiet i tillegg til jobb.

Vi ønsker innspill

Du vil nå få presentert noen spørsmål til studieplanen. I tillegg vil du ha anledning til å komme med utfyllende kommentar i kommentarfeltet under hvert spørsmål. Innspillene vil tas med i det videre arbeidet med revidering av planen.

Før spørsmålene blir presentert ber vi deg fylle ut informasjon om deg som svarer.

1. Høringsinstans: Hvem sender du inn på vegne av? *

- En organisasjon/ institusjon
- Gruppe
- Lærer/ underviser/ skoleansatt
- Meg selv
- Annet

Avsender organisasjon/ institusjon

2. Navn og tittel på innsender *

3. Organisasjon/ institusjon *

Avsender gruppe

4. Navn og tittel på innsender *

5. Beskrivelse av gruppe *

Avsender: lærer/ underviser/ skoleansatt

6. Navn og tittel *

7. Ansatt ved (oppgi institusjon/ skole) *

Avsender: Privatperson

8. Navn og tittel *

Avsender: Annet

9. Navn på innsender *

10. Oppgi hvem du representerer *

Spørsmål til høring

11. Er denne nasjonale planen veiledende som overordnet dokument?

Ja

Nei

12. Kommentar

13. Har planen relevans for arbeidslivet

Ja

Nei

14. Kommentar

15. Er språket klart og forståelig?

Ja

Nei

16. Kommentar

17. Navnet på studiet: er det dekkende og framtidsrettet?

Ja

Nei

18. Kommentar

19. Er innholdet tilstrekkelig fremtidsrettet?

Ja

Nei

20. Kommentar

21. Hvordan er de overordnet læringsutbyttebeskrivelsene, er de framtidrettet, dekkende og legger de til rette for lokal tilpasning?

Ja

Nei

22. Kommentar

23. Hvordan er læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå?

24. Hva synes dere om organisering av studieplanen, 4 store emner?

25. Synes dere at det er sammenheng mellom emnene?

Ja

Nei

26. Kommentar

27.10. Andre kommentarer til planen